Комсомол сияси-маарифи шәбәкәсиндә дәрс илини мүтәшәккил баша чатдыраг

☆

Мәшғәләләр мүвәффәгиййәтлә кечирилир

Бу күнләрдә Сабирабад районунун илк комсомол тәшкилатлары нәздиндә ярадылмыш ССРИ-нин ичтимаи вә дөвләт гурулушуну вә ҮИЛККИ Низамнамәсинин өйрәнән дәрнәкләрдә екун мәшғәләләри кечирилмишдир.

Екун мәшғәләләринин нәтичәси көстәрир ки, бир сыра комсомол тәшкилатлары вә дәрнәк рәһбәрләри кәнчләрин сияси тәһсилинә гайғы илә янашмыш, мәшғәләләрин йүксәк идея сәвиййәсиндә кечмәсинә чалышмышлар. Мәсәлән, Галағайын кәндиндәки «26 комиссар» колхозунун комсомол тәшкилаты (катиби А. Фәтәлиев йолдашдыр) нәздиндә ярадылмыш дәрнәкдә тәһсил алан кәнчләрдән 22 нәфәри екун мәшғәләси заманы кечдикләри мөвзулары яхшы мәнимсәдикләрини, ичмал тутмаг, китаб үзәриндә ишләмәк гайдаларыны өйрәндикләрини нүмайиш әтдирмишләр.

Нарлыг кәндиндәки Фиолетов адына колхозун комсомол тәшкилаты (катиби А. Әсәдов йолдашдыр) кәнчләр үчүн тәшкил әдилмиш ибтидаи сияси дәрнәйин ишинә чидди нәзарәт әтдийиндән ил бою мәшғәләләр мүнтәзәм вә кәнчләрин фәал иштиракилә кечмишдир. Кәнчләр екун мәшғәләләриндә дәрнәк рәһбәринин вердийи бүтүн суаллара кифайәтләндиричи чаваб вермиш, һәр бир мөвзуун изаһында яхындан иштирак әтмишләр.

Районун Ленин адына, Сталин адына, Куйбышев адына, Телман адына колхозларында тәшкил әдилмиш ибтидаи сияси дәрнәкләрдә дә екун мәшғәләләри мүтәшәккил сурәтдә баша чатдырылмышдыр. Һәмин дәрнәкләрин рәһбәрләри екун мәшғәләләрини чанлы мусаһибә шәклиндә апармыш, әсас мөвзулары бир даһа тәкрар әдәрәк кәнчләрин биликләринин мөһкәмләнмәсинә хейли көмәк әтмишләр. Комсомол тәшкилатлары дәрнәк рәһбәрләрилә бирликдә екун мәшғәләләриндә кәнчләрин билик сәвиййәсини мүәййәнләшдирмиш, ени дәрс илиндә кимин һансы дәрнәкдә иштирак әдәчәйини, яй фәслиндә һансы китаблары охуячағыны тә'йин әтмишләр.

Екун мәшғәләләринә башламышлар

Лерик районунун комсомол тәшкилатлары сияси-маариф шәбәкәсиндә дәрс илини мүвәффәгиййәтлә баша чатдырырлар. Илк комсомол тәшкилатлары нәздиндә партиямызын тарихини, В. И. Ленинин вә И. В. Сталинин тәрчүмейи-һалларыны, ССРИ-нин ичтимаи вә дөвләт гурулушуну вә ҮИЛККИ Низамнамәсини өйрәнән 36 сияси дәрнәк вә 5 сияси мәктәб ярадылмыш, бунлара 876 нәфәр комсомолчу вә кәнч чәлб әдилмишдир.

Өз ишини мүнтәзәм апаран дәрнәкләрдә екун мәшғәләләри башланмышдыр. Екун мәшғәләләри илк комсомол тәшкилатларынын вә тәблиғатчыларын кәнчләрин сияси тәһсилинә гайғы илә янашдыгларыны көстәрмишдир. Мәсәлән, Ворошилов адына колхозда кәнчләр үчүн тәшкил әдилмиш ибтидаи сияси дәрнәкдә екун мәшғәләләри йүксәк идея сәвиййәсиндә кечмишдир. Мүдавимләр тәблиғатчы Б. Мирсалаев йолдашын суалларына әтрафлы чаваб верәрәк кечилән мөвзуу яхшы мәнимсәдикләрини нүмайиш әтдирмишләр.

Киров адына, «Гызыл әскәр», «Азәрбайчан» вә с. колхозларда комсомол тәшкилатлары нәздиндә ярадылмыш сияси дәрнәк вә мәктәбләрдә дә екун мәшғәләләри мүвәффәгиййәтлә кечмишдир.

Екун мәшғәләләринин йүксәк сәвиййәдә кечирилмәсиндә райкомун мә'рузәчиләр дәстәсинин дә бөйүк әмәйи олмушдур. Мә'рузәчиләрдән М. Мурадов, И. Мирзәев, Т. Мәммәдов, Б. Рүстәмов йолдашлар кәнчләр үчүн «Комсомол—партиянын мүбариз еһтият гүввәсидир», «Сталин йолдаш болшевикләр партиясынын ярадычысы вә илһамверичисидир», «ҮИЛККИ Низамнамәси комсомолчудан нә тәләб әдир» вә башга мөвзуларда марағлы мә'рузәләр охумушлар.

Ә. АХУНДОВ.

Шәкилдә: Карл Маркс адына Азәрбайчан Халг Тәсәррүфат Институтунун тичарәт игтисадиййат факултәсинин биринчи курс тәләбәләриндән (солдан) Фирудин Абдинов, Азадә Мәммәдова вә Камал Әлиев марксизм-ленинизм әсасларындан имтаһана һазырлашырлар.

Фото—Ч. Ахундовундур.

Екун мәшғәләсиндә

Колхоз комсомол тәшкилатынын катиби Мәммәдәли Тарывердиев тарлаларда чалышан кәнчләрә бу күн ахшам екун мәшғәләси олачағыны бир даһа хатырлатдыгдан сонра тез кәндә гайытды.

Комитә катиби чох дарыхырды. Ахы бу күн колхозун 19 нәфәр кәнчинин бүтүн ил әрзиндә әлдә әтдийи билийә екун вурулачагды. Бәлкә бирдән мүдавимләрин бири мәшғәлә олачағыны унудуб кәлмәди, яхуд колхоз сәдри вә я бригадир билмәйиб ону даһа узаг саһәләрә көндәрди? Әлбәттә комитә катиби буларын һеч бирини истәмирди. Мәкәр о, дәрнәкдә мәшғәләләрин мүнтәзәм вә йүксәк сәвиййәдә кечмәси үчүн азмы чалышмышды? Кәнчләрин сияси тәһсилинин тәшкилинә даир тәкчә комсомолчуларын үмуми йығынчағында үч дәфә мәсәлә мүзакирә олунмушду. Бу йығынчагда дәрнәк рәһбәринин, айры-айры мүдавимләрин һесабаты динләнилмиш, мәшғәләләрин даһа марағлы кечмәси үчүн ишкүзар тәдбирләр гейд әдилмишди.

Сияси дәрнәйин мәшғәләләри кәнчләрин дүнякөрүшүнүн даһа да кенишләнмәсинә, әмәк вә сияси фәаллығынын артмасына сәбәб олмушдур. Дәрс или мүддәтиндә дәрнәйин комсомолда олмаян ики нәфәр мүдавими инди Ленин—Сталин комсомолунун үзвүдүр. Дәрнәк үзвләриндән 7 нәфәри колхоз тарлаларында чалышан кәнчләр арасында кениш тәшвигат иши апарыр.

Комитә катиби Мәммәдәли Тарывердиев бүтүн бунлары дүшүндүкчә севинир, екун мәшғәләләринин башланмасыны сәбрсизликлә көзләйирди.

☆

Иш күнүнү мүвәффәгиййәтлә баша чатдыран кәнчләр бир гәдәр динчәлдикдән сонра мәшғәлә отағына топлашдылар. Сәлигә илә бәзәдилмиш отағын диварларында болшевикләр партиясы вә Совет һөкүмәти рәһбәрләринин шәкилләри, ССРИ вә дүня хәритәси, вәтәнимизин кәнд тәсәррүфаты вә сәнаесинин инкишафыны көстәрән диаграмлар асылмышдыр.

Саат 7 тамамда дәрнәк рәһбәри Фирудин Әләкбәров мәшғәләнин башландығыны хәбәр верир. Тәблиғатчы дәрнәйин ән фәал мүдавими Набат Һейдәровадан «Вәтәнимизин саһәси вә сәрвәтләри» һаггында данышмағы хаһиш әдир.

— Вәтәнимиз—дейә комсомолчу гыз әлиндәки назик агачла хәритәдә әлван рәнклә боянмыш бөйүк бир саһәни көстәрир,—дүнянын ән бөйүк дөвләтләриндән биридир. О, дүнянын алтыда бир һиссәсини—22 милйон квадрат километр саһәни әһатә әдир. Совет вәтәнимизин Гәрб сәрһәддиндән Шәрг сәрһәддинәдәк олан мәсафәнин узунлуғу 11 мин километрдир. Ән ити сүр'әтли гатар бу мәсафәни ялныз 12 суткая гәт әдәр.

— Дүзкүн нағыл әдирми?—дейә дәрнәк рәһбәри мүдавимләрә мүрачиәт әдир.

— Тамамилә доғру данышыр—дейә мүдавимләрдән Ханым Исмайылова чаваб верир.—Ичазә верин мән дә данышым. Бир нечә сөз әлавә әтмәк истәйирәм.

Ханым Исмайылова өз рәфигәси Набатын фикрини давам әтдирәрәк вәтәнимизин игтисади гүдрәти, зәнкин нефт, дәмир, даш көмүр, гызыл ятаглары, кечилмәз сых мешәләри вә учсуз-бучагсыз тахыл зәмиләри һаггында марагла данышыр.

— Бәс бу бөйүк сәрвәт кимә мәнсубдур?—дейә тәблиғатчы, Дәдәкиши Ибраһимовдан сорушур.

— Халга мәнсубдур,—дейә Дәдәкиши чаваб верир. Биздә хүсуси мүлкиййәт йохдур. Биздә һәр нә варса һамысы халгын малыдыр. Буна көрә дә өлкәмиздә әмәк шәрәф ишидир. Биз, капиталист өлкәләриндә яшаян кәнчләр кими ағалар, саһибкарлар үчүн дейил, совет дөвләтимиз үчүн—демәли өзүмүз үчүн ишләйирик. Буна көрә дә биздә кәнд тәсәррүфаты вә сәнае ити сүр'әтлә инкишаф әдир.

Хәритә гаршысында даянмыш мүдавим әлиндә тутдуғу чубуғу мүһарибәдән сонракы Сталин бешиллийи илләриндә салынан ени гәсәбә вә шәһәрләрин, көрпүләрин, фабрика вә заводларын, дәмир йолу вә су-електрик стансияларынын үзәриндә кәздирдикчә инсанын көзү гаршысында нәһәнк заводлар, дәнизтәк далғаланан тахыл зәмиләри, мин һектарларла памбыг саһәләрини суваран кениш су каналлары, һабелә сосялист тәсәррүфатынын мүхтәлиф саһәләриндә һәр күн мисилсиз әмәк гәһрәманлығы көстәрән совет адамларынын шән вә мәрд чеһрәләри чанланыр.

Дәрнәйин фәал үзвләриндән Марал Мәммәдова Ленин—Сталин комсомолунун вәзифәләриндән, комсомола партия рәһбәрлийиндән данышараг дейир:

— Кәнчләри коммунизм руһунда, Ленин вәсиййәтләринә сәдагәт руһунда тәрбийә әтмәк комсомолун мүһүм вәзифәсидир. ССРИ-дә сосялизм чәмиййәти гурулушунун баша чатдырылмасы уғрунда мүбаризәдә комсомол — ҮИК(б)П-нин көмәкчисидир. Партия рәһбәрлийи — комсомолун гүввәт вә гүдрәт мәнбәидир.

Мүдавимләрдән Ханым Һәсәнова вә башгалары кәнчләрин коммунист тәрбийәси ишиндә вәтән гаршысында көркәмли хидмәтләринә вә сосялизм гуручулуғунда фәал иштиракына көрә комсомолун дөрд орденлә тәлтиф әдилмәсиндән, комсомола бөйүк Ленинин ады верилмәсиндән данышараг дәрс или мүддәтиндә кечилән мөвзулары дәриндән мәнимсәдикләрини бир даһа нүмайиш әтдирдиләр.

☆

Шаһбуз районунун Әзизбәйов кәндиндәки Максим Горки адына колхозда кәнчләр үчүн тәшкил әдилмиш ССРИ-нин ичтимаи вә дөвләт гурулушуну вә ҮИЛККИ Низамнамәсини өйрәнән дәрнәкдә мәшғәләләр мүвәффәгиййәтлә баша чатдырылмышдыр. Бу күнләрдә колхоз кәнчләринин сияси дәрс илинин екунларына һәср әдилмиш йығынчағы олмушдур. Йығынчагда иштирак әдәнләр ени дәрс илиндә болшевикләр партиясынын вә совет дөвләтинин ярадычылары В. И. Ленинин вә И. В. Сталинин тәрчүмейи-һалларыны өйрәнәчәкләрини билдирмишләр.

Ч. МӘҺӘРРӘМОВ.

КОМСОМОЛ ТӘШКИЛАТЛАРЫНДА

ҮИЛККИ сыралары артыр

Хыллы районундакы С. М. Киров адына орта мәктәбин шакирдләри комсомол сыраларына дахил олурлар. Сон ики айда мәктәбин ә'лачы шакирдләриндән 13 нәфәри комсомола гәбул әдилмишдир.

Районун Юхары Гараиманлы кәндиндәки еддииллик мәктәбдә апрел айында 18 нәфәр кәнч комсомол сыраларына дахил олмушдур.

М. ӘСӘДОВ.

☆

Губа районунун комсомол тәшкилатлары габагчыл кәнчләр һесабына өз сыраларыны күндән-күнә артырырлар. Бу илин әввәлиндән индийәдәк районун Молотов адына колхозунда 11 нәфәр, «Пролетар» колхозунда 11 нәфәр, Гамгам кәндиндәки еддииллик мәктәбдә 10 нәфәр вә Пүстәгасым кәндиндәки мәктәбдә 8 нәфәр кәнч ҮИЛККИ сыраларына дахил олмушдур.

Х. АБРАМОВ.

☆

Зәрдаб районунун Әлвәнд кәндиндәки Һ. Зәрдаби адына вә район мәркәзиндәки М. Горки адына мәктәбләрин комсомол тәшкилатлары габагчыл кәнчләр һесабына өз сыраларыны артырырлар. Бу илин әввәлиндән индийәдәк Әлвәнд кәндиндәки орта мәктәбдә 25 нәфәр, М. Горки адына мәктәбдә 19 нәфәр кәнч ҮИЛККИ сыраларына гәбул әдилмишдир.

СУЛТАНОВ.

ДОСТЛУГ КӨРҮШҮ

Бу күнләрдә Азәрбайчан Дөвләт Харичи Дилләр Педагожи Институту комсомол тәшкилатынын тәшәббүсү илә институт тәләбә вә мүәллимләринин Бакы мәктәбләринин 10-чу синиф шакирдләрилә көрүшү олмушдур.

Франсыз дили факултәсинин деканы Ханларов йолдаш көрүшә топлашанлара харичи дилләр мүәллими һазырламагда институт гаршысында дуран вәзифәләрдән данышмышдыр. Сонра институт тәләбәләри алман, франсыз вә инкилис дилләриндә шеир вә бәдии парчалар охумушлар.

Б. ИБРАҺИМОВ.

Сәмими достлуг

Ленин районундакы 204 нөмрәли орта мәктәбин шакирдләри халгларын бөйүк рәһбәри И. В. Сталинин анадан олмасынын 70 иллийи мүнасибәтилә Уляновск шәһәриндәки 1 нөмрәли орта мәктәбин шакирдләринә бир мәктуб язмыш, рәһбәрин һәят вә ингилаби фәалиййәтини әкс әтдирән бир албом көндәрмишдиләр. Бакылылар 1 нөмрәли мәктәбин пионер вә мәктәблиләриндән хаһиш әтмишдиләр ки, В. И. Ленинин охудуғу вә гызыл медалла гуртардығы бу мәктәбдәки һәятына даир кениш мә'лумат версинләр.

Бу күнләрдә Уляновск шәһәриндәки 1 нөмрәли мәктәбин шакирдләриндән чаваб мәктубу алынмышдыр. Пионер вә мәктәблиләр мәктубла бәрабәр В. И. Ленинин һәятыны вә ингилаби фәалиййәтини өйрәнмәк үчүн зәнкин материал верән шәкилләрлә долу көзәл бир албом да көндәрмишләр. Албомун ахырында һәмин мәктәбин VIII синиф шакирди Басинин Ленинә иттиһаф олунмуш бир ше'ри дә вардыр.

З. СӘМӘДОВ.

Мәктәбләрдә яз йохлама имтаһанлары

☆

Нөвбә мәктәбиндә

Заводун һәйәтиндә ерләшән нөвбә мәктәбинин ишыглы отагларындан бириндә VII синиф шакирди, комсомолчу Әнвәр Әлиев ССРИ Конститусиясындан имтаһан верирди. Истеһсалатдакы ишини дәрслә мүвәффәгиййәтлә әлагәләндирән бу кәнчә 16 нөмрәли билет дүшмүшдү. Билетдә «Совет зәһмәткешләринин тәһсил һүгугу», «Капиталист өлкәләриндә зәһмәткеш күтләләрин тәһсил һүгугу вармы?» суаллары язылмышды.

Әнвәр Әлиев айдын, мә'налы чүмләләрлә Сталин Конститусиясынын совет вәтәндашларына әмәк вә истираһәт һүгуглары илә бирликдә тәһсил һүгугу да вердийиндән, болшевикләр партиясы, Совет һөкүмәти вә шәхсән бөйүк рәһбәр вә мүәллимимиз Сталин йолдаш тәрәфиндән зәһмәткешләрин тәһсилинин артырылмасына бөйүк гайғы көстәрилдийиндән әтрафлы данышды.

Заводун габагчыл стахановчуларындан бири олан, мүһарибәдән сонракы Сталин бешиллийи планыны вахтындан бир ил ики ай әввәл еринә етирән чилинкәр Әнвәр Әлиев өз һәятыны буна мисал кәтирәрәк деди:

— Мүһарибә илләриндә мән Бакыя кәләркән илк айлар әрзиндә мәктәбдән айрылмышдым. Бу вахт мән чилинкәрлик сәнәтини өйрәнирдим. Бу ишин техникасына йийәләндикдән вә истеһсалат тапшырыгларыны артыгламасилә еринә етирмәйә башладыгдан сонра фәһлә-кәнчләрә мәхсус нөвбә мәктәбиндә өз тәһсилими давам етдирмәйи гәрара алдым. Инди үч илдир ки, заводдакы ишимлә бирликдә мәктәбдә дә мүвәффәгиййәтлә охуюрам.

Сонра Әнвәр Әлиев капиталист өлкәләриндә кәнч фәһләләрин анчаг иш далынча гачдыгларындан вә буна көрә дә тәһсилләрини артырмаг үчүн вахтлары олмадығындан әтрафлы данышды.

Мүәллим габагчыл стахановчу вә шакирдин чавабына «5» гиймәт верди. Әнвәр Әлиевдән сонра VII синифин шакирди, стахановчу електрик гайнагчысы Анатоли Зеренков, Н. Иванова, Һ. Әлиев вә башгалары имтаһан вердиләр.

Л. Шмидт адына Ленин орденли машынгайыран заводда фәһлә-кәнчләрә мәхсус нөвбә мәктәбиндә 124 шакирд охуюр. Онлар имтаһанлары мүвәффәгиййәтлә верирләр. V синфин дәрс ә'лачысы Нәриман Абдуллаев заводун адлы-санлы стахановчуларындан биридир. О, електро-механики сехдә гайнагчы вәзифәсини мәһарәтлә еринә етирир. Индийәдәк Нәриман Абдуллаев 6 иллик истеһсалат тапшырығыны еринә етирмәйә мүвәффәг олмушдур. Яз йохлама имтаһанларынын илк күнләриндә исә Нәриман Абдуллаев ана дилиндән вә һесабдан «5» гиймәт алмышдыр. Һәмин синфин шакирди, стахановчу чилинкәр Мәһәррәм Рзаев, Камал Һәсәнов вә башгалары да имтаһанларыны мүвәффәгиййәтлә вермишләр.

Йолдашлыг көмәйинин көзәл нәтичәси

Дөрдүнчү рүбүн илк күнләри иди. Яз йохлама имтаһанларына һәлә чох галырды. Мәктәбдә имтаһан күшәси тәшкил әдилмишди. Бурада айры-айры фәнләрә даир мәсләһәт көрүлән китабларын сияһысы, мәсләһәт саатларынын чәдвәли, имтаһана дүшән фәнләр вә имтаһанларын кечирилмәсинә даир Азәрбайчан ССР Маариф Назирлийинин тә'лиматынын мүвафиг маддәләри һаггында мә'лумат варды. Буларын һамысыны комсомолчулар өзләри дүзәлтмишдиләр.

Комсомол комитәси белә гәрара кәлмишди ки, комсомолчулардан бир нәфәри дә имтаһанларда пис гиймәт алмасын. Комитә катиби Мәнсурә Абидова мәктәбин директору Һумай Һәсәнзадәйә мүрачиәт әтди. Һумай мүәллим комитәнин тәшәббүсүнү бәйәнди.

Һәмин күнләрдә имтаһанлара гызғын һазырлыг кедирди. Гызлар мәсләһәт саатларында, дәрнәк мәшғәләләриндә мәшғул олур, әв тапшырыгларыны һазырлайырдылар. Бир күн VIII синиф шакирдләриндән Бибиханым Һүсейнова рәфигәләринә мүрачиәт әдәрәк демишдир:

— Биз биркә чалышмалыйыг. Бу заман керидә галан йолдашларымыз да имтаһанлара мүвәффәгиййәтлә һазырлаша биләрләр.

Гызлар Бибиханымын тәклифини бәйәндиләр. Онлар ики дәстәйә бөлүндүләр вә кечилән дәрсләри тәкрар әтмәйә башладылар.

Инди көрүлән тәдбирләр өз нәтичәсини көстәрмишдир. Октябр районундакы 14 нөмрәли орта мәктәбдә яз йохлама имтаһанлары мүвәффәгиййәтлә давам әдир. VIII синифдә охуян 18 шакирддән 12 нәфәри имтаһан вердикләри дәрсләрдән «4» вә «5» гиймәт алмышдыр.

Бу күнләрдә гызлар физикадан имтаһан вермәк үчүн мәктәбә кәлмишдиләр. Биринчи олараг комсомолчу Рәһилә Һейбәтова имтаһан билетини көтүрүб суаллара чаваб вермәйә башлады. Билетдәки вә әлавә суаллара кифайәтләндиричи чаваб вердийи үчүн мүәллим она «5» гиймәт верди. Сонра Валидә Чәфәрова, Мәнсурә Абидова, Бибиханым Һүсейнова вә Элмира Вәкилова да билетләрдәки суаллара дүзкүн вә гәнаәтләндиричи чаваб вериб «5» гиймәт алдылар.

Ә. ӘЗИЗОВ.

Шәкилдә: Көйчай районундакы 4 нөмрәли орта мәктәбин X синфиндә әдәбиййатдан язылы имтаһан. Габаг сырада комсомолчу Акиф Кәримов.

Фото—Ә. Әләкбәровундур.

☆

Достлар

Рүстәм, Назим, Ариф вә Һәмид достдурлар. Бакыдакы 1 нөмрәли орта мәктәбин IX синфиндә охуян бу оғланларын дөрдү дә комсомолчудур. Беш илдир ки, бир синифдә охуюрлар. Мүәллимләр һәмишә онлардан разылыг әдирләр. Мәктәбин комсомол тәшкилаты комитәнин гаршысында дуран ән чәтин мәсәләләрин һәллини һәмишә бу достлара тапшырыр. Онлар яхшы охудуглары кими, мәктәбин ичтимаи һәятында да фәал иштирак әдирләр. Рүстәм Бабаевлә Назим Рзазадә дәрс ә'лачысыдырлар. Һәмид Мустафаевлә Ариф Абдуллаев исә һәмишә бүтүн дәрсләрдән «4» вә «5» гиймәт алырлар.

Достлар яз йохлама имтаһанларына да бирликдә һазырлашмышлар. Имтаһана һазырлыг күнләриндә онлар дәрнәк мәшғәләләриндә вә мәсләһәт саатларында фәал иштирак әтмишләр. Мәктәбин дәрс һиссә мүдири Әһлиман Лүтфәлиев IX синиф шакирдләринин яз йохлама имтаһанларына яхшы һазырлашдыгларындан данышаркән достлары хүсусилә тә'риф әтди:

— Чох бачарыглы ушаглардыр. Имтаһанлара да нүмунәви һазырлашмышлар.

Биз IX синифдә «Дарвинизм әсаслары»ндан кечирилән имтаһанларда иштирак әтдик. Кениш вә ишыглы отагда тәмиз вә сәлигә илә кейинмиш 25 оғлан әйләшмишди. Язы лөвһәсиндән бир гәдәр аралы дүзүлмүш мизләрин үстүнә чохлу әяни вәсаит гоюлмушду.

Имтаһан масасына биринчи олараг Рүстәм Бабаев яхынлашды. Рүстәмин көтүрдүйү 5 нөмрәли билетдә ики суал вар иди. Рүстәм суаллары тез нәзәрдән кечирди вә мүәллим Алмас Вәлиевая мүрачиәт әтди:

— Ичазә верин башлайым.

Рүстәм билетдәки «Академик Т. Д. Лысенконун үсулуна көрә кәнд тәсәррүфат биткиләринин яровизасиясы» суалына чаваб вермәйә башлады. О, габагчыл совет биоложи әлминин әлдә әтдийи бөйүк наилиййәтләрдән, кәнд тәсәррүфат биткиләринин мәһсулдарлығыны артырмаг үчүн мәшһур совет алими Т. Д. Лысенконун тәтбиг әтдийи габагчыл үсуллардан, Мичурин нәзәриййәсинин үстүнлүкләриндән вә с. әтрафлы бәһс әтди. Сонра Рүстәм «Һәят вә онун мәншәи һаггында Ф. Энкелс тә'лими» суалына чаваб верди. Имтаһан комисийонунун үзвләри сияһыда Рүстәмин ады гаршысында «5» гиймәт яздылар.

Бир гәдәр кечдикдән сонра Ариф, Һәмид вә Назим дә бир-бир имтаһан масасына яхынлашдылар. Онлар һазырлашмаг үчүн вахт тәләб әтмәдән көтүрдүкләри билетләрдә язылмыш суаллара чаваб вердиләр. Назим Рзазадә 3 нөмрәли билетдәки «Ч. Дарвинин тәбии сечилмә тә'лими» вә «Һейван вә инсан физиоложиси һаггында И. М. Сеченовун вә И. П. Павловун ишләри вә онларын әһәмиййәти» суалларына чох кениш вә мәзмунлу чаваб верди. Һәмин күн достларын дөрдү дә «Дарвинизм әсаслары» фәнниндән «5» гиймәт алды.

З. БАБАЕВ.

М. Сейидзадә

ФИРӘНКИЗ

Гаранлыг бир кечәйди,
Дәниз далғаланырды.
Көйдә нә ай парлайыр,
Нә бир улдуз янырды.
Фәзадакы булутлар
Кечирди карван-карван,
Дәниз буругларыны
Бүрүмүшдү бир думан.
Кетдикчә күләк әсир
Даһа бөйүк шиддәтлә,
Фыртына курлайырды
Чылғынлыгла, һиддәтлә.
Гүдрәт йолдашларыйла
Ишләйирди бу заман.
Полад голлу фәһләләр
Чәкинмирди туфандан.
Гүдрәт йохлады бүтүн
Дәзкаһлары, матору,
Трансформаторлары
Кәлләчархы, ротору.
Хасполада деди:—Бах,
Фикир вер, кил мәһлулу
Нормал гайдада ахсын,
Олмасын чох да гумлу.
Һәштад метрдән сонра
Ишимиз чатыр баша.
Бир дәгигә вахтымыз
Кетмәсин кәрәк боша.
Бу заман туфан гопду.
Гырылыб бирдән-бирә
Дирәкдәки мәфтилләр
Гарышды ләпәләрә.
Буругларда ишыглар
Сөнүб чөкдү гаранлыг.
Ишдән галды маторлар
Һәят дурду бир анлыг.
Пәришан һала дүшдү
Көрүнчә буну Гүдрәт.
Деди:—Аман вермирсән
Бизә намәрд тәбиәт.
Лакин дөйүшә вардыр
Сарсылмаз ирадәмиз.
Бу туфанлы кечәдә
Нөвбәдәйди Фирәнкиз
Гайыгчыны сәсләди:
— Тез матору ишә сал,
Дәнизә чыхаг—деди—
Мәфтилләри дүзәлдим
Енә ишыглар янсын,
Һеч мүмкүнмү буругда,
Мә'дәндә иш даянсын?
Гайыгчыса е'тираз
Эдәрәк Фирәнкизә
Деди:—Едди бал ел вар,
Чыхмаг олмаз дәнизә.
Гыз деди:—Бәрк аягда
Мүмкүн олар, даянма.
Тез матору ишә сал,
Вахт узаныр юбанма.
Инди һәр дәгигәнин
Чох бөйүкдүр дәйәри,
Тезликлә гурашдырым
Кәрәк бүтүн телләри.
Гашларыны чатараг
Мурад етди е'тираз
Деди:—Белә күләкдә
Дәнизә чыхмаг олмаз.
Бу е'тираз ох кими
Гызын гәлбини дәлди,
Фикирләшди бир анлыг
Гәти гәрара кәлди.
Саһилдәки гайыға
Атылды пәһливантәк.
Деди:—Сүрүб гайығы,
Дәнизә чыхарам тәк.
Гайыгчы Мурад көрүб
Кәнч гызда ирадәни
Сөйләди:—Бу әзминлә
Һейран әйләдин мәни.
Дүзү һисс әтдим сәндә
Бу кечә бөйүк һүнәр,
Кедәк, я удар бизи
Курултулу ләпәләр,
Я шәрәфли бир иши
Етирәрик еринә.
Гайыг чумду гайнашан
Суларын үзәринә.
Далғалар зәрбәсилә
Ону көйә атырды.
О, габаға чумдугча
Керийә фырладырды.
Гайығы удачагды
Әлә бил горхунч дәниз.
Гайыгдан ведрә-ведрә
Су атырды Фирәнкиз,
Ики гүввәт мейданда
Санки дуруб үз-үзә
Һәятла өлүм бурда
Эдирди мүбаризә.
Галиб кәлди өлүмә
Һәят өз гүввәсилә.
Комсомолчу бир гызын
Йүксәк ирадәсилә.
Гайыг нәһайәт чатыб
Буруға яхынлашды.
Алычы шаһин кими
Гыз дирәйә дырмашды.
Күләк зәрбә вурдугча
Фирәнкизин үзүнә.
Бөйүк инад көстәриб
Үрәк верди өзүнә.
Гурашдырды телләри,
Бүтүн ишыглар янды.
Маторлар ишә дүшдү
Енә һәят чанланды.
Бу көзләнилмәйән һал
Севиндирди Гүдрәти.
Лакин бунунла белә
Артды онун һейрәти.
Иши айдын билмәкчүн
Пилләйә тәрәф энди,
Бирдән онун нәзәри
Бир гайыға зилләнди.
Фәһләләри сәсләди
Кәлиб кәндир атдылар,
Мурадла Фирәнкизи
Буруға чыхартдылар.
Гүдрәт сыхды севинчлә
Фирәнкизин әлини.
Йүксәлтди үрәйиндә
Достлуғун тәмәлини.
Сәһәрәчән буругда
Иш кетди даянмадан.
Галиб кәлә билмәди
Икид кәнчләрә туфан.
Галан һәштад метри дә
Бригада битирди.
Өз шәрәфли вә'дини
Енә баша етирди.